

ОЦІНКА ЯКОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Органічне виробництво є перспективним, ресурсозберігаючим і екологічно безпечним методом отримання сільськогосподарської продукції. Основною метою цього виробництва є забезпечення споживачів гарантіями якості продукції. Активне впровадження органічного виробництва в Україні може сприяти вирішенню важливих завдань, таких як збереження здоров'я людей і природних ресурсів.

Більшість сільськогосподарських угідь України підходять для виробництва органічної продукції. Проте, у Законі України "Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року" зазначається, що стан земельних ресурсів країни наближається до критичного, і близько 20% земель вважаються забрудненими за різними критеріями. Причини цієї ситуації є комплексними та мають історичні корені: надмірна розораність територій, порушення природних процесів ґрунтоутворення, використання застарілих технологій у сільському господарстві, промисловості, енергетиці, транспорті та інших секторах, а також орієнтація на досягнення короткострокових і середньострокових економічних вигод без урахування екологічних аспектів.

Розвиток органічного виробництва в Україні стикається з кількома проблемами, зокрема: низьким рівнем обізнаності населення та сільгоспвиробників про органічне виробництво, недосконалістю законодавчої бази в сфері сертифікації, невідповідністю технологічного забезпечення сільськогосподарського виробництва, відсутністю переробної промисловості для цієї продукції, недостатньою державною підтримкою виробників органічної продукції, а також сучасною земельною реформою. \

Забруднення ґрунтів внаслідок антропогенної діяльності, такої як промисловість, енергетика, комунальне господарство та сільське господарство, завдає значної шкоди земельним ресурсам. Ризик забруднення ґрунтів оцінюється за вмістом важких металів, радіонуклідів та залишків пестицидів. Найбільш поширеними важкими металами, що забруднюють ґрунт, є мідь, цинк, молібден, кобальт, кадмій та свинець. Проблема збереження родючості ґрунтів та раціонального використання ґрунтового покриву України залишається надзвичайно важливою через високу розораність земель, прояви водної та вітрової ерозії на різних територіях, а також недотримання на більшій частині площ ріллі принципу «повернення» в землеробстві. Одним із тривалих і постійних факторів, що призводять до зниження родючості ґрунтів у різних системах землеробства, є зменшення запасів та погіршення якості органічної речовини, переважно гумусу. У процесі сільськогосподарського використання, за недостатньої кількості рослинних решток, значно змінюється інтенсивність і спрямованість процесів гуміфікації.

Можна зробити висновок, що для оцінки сільськогосподарських територій на регіональному рівні з метою визначення їх відповідності вимогам органічного виробництва доцільно застосовувати науковий підхід. Цей підхід ґрунтується на використанні офіційних даних про рівень родючості, забрудненість ґрунтів та наявність екологічно небезпечних об'єктів, з подальшою обробкою інформації за допомогою експертних, інтегральних та комплексних методів оцінки. Така методологія дозволяє виявити в межах адміністративного регіону території, які підходять для вирощування безпечної та якісної органічної продукції.

Список використаних джерел

1. Пацева І.Г., Герасимчук Л.О., Мажарівська І.А. Вміст важких металів у зерні кукурудзи при умові вирощування на Поліссі України. Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки / Херсонський державний аграрно-економічний університет. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2024. Вип. 136. С. 316-321.
2. Пацева І.Г., Герасимчук Л.О., Валерко Р.А., Сікач Т.І., Івашкіна О.Л. Концентрація важких металів у фітомасі кукурудзи. Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки / Херсонський державний аграрно-економічний університет. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2024. Вип. 137. С. 544-548.
3. Захарова, І. Ю., Кравченко, Т. І. (2020). Вплив екологічних факторів на потенціал виробництва органічної продукції в регіонах України. Екологія і природокористування, 10(1), 82-88.
4. Лазаренко, Н. М., Соловійова, О. А. (2021). Оцінка родючості та екологічної безпеки ґрунтів як основа органічного сільського господарства. Науковий журнал з екології та агрономії, 13(3), 69-76.